

Lapsipornografian levittämisen estotoimien käytännön toteutus

Johdanto:

Liikenne- ja viestintäministeriö järjesti maanantaina 25.2.2008 yhteistyöpalaverin, jossa käytiin läpi lapsipornografian levittämisen estotoimista annetun lain käytännön toteutukseen kohdistettua kritiikkiä ja pohdittiin, kuinka järjestelyjä voitaisiin parantaa siten, että esille nousseita asioita voitaisiin toteutuksessa huomioida. Palaveriin osallistuivat liikenne- ja viestintäministeriön edustajien lisäksi edustajat Keskusrikospoliisista (KRP) ja teleoperaattoreista.

Yleinen huomion:

Järjestely käynnistyi vasta loppusyksystä, ja sitä pyritään parantamaan koko ajan. Asiassa tarvitaan rakentavaa yhteistyötä eri osapuolten välillä. Päämäärästä ollaan varsin yksimielisiä. On huomattava, että estotoimet ovat ainoastaan yksi väline siinä keinovalikoimassa, jolla lapsipornografian levittämistä pyritään estämään. Keinot täydentävät toisiaan.

Estotoimien tekninen toteutus

Estotoimien tekninen toteutus on teleoperaattoreiden vastuulla. Toteutustapa saattaa jonkin verran vaihdella operaattorin järjestelmistä riippuen. Estolistan laatii ja sitä päivittää poliisi (KRP). Julkisuudessa estotoimien käytännön toteutusta on moitittu toisaalta tehottomaksi ja toisaalta on kritisoitu sitä, että listalla olisi paljon sellaisia osoitteita, joilla ei ole lapsipornografiaa. On huomattava kuitenkin, että esimerkiksi Norja soveltaa pääasiassa DNS-suodatusta, kuten Suomessakin on tehty. Tämä ei ole aiheuttanut siellä merkittäviä ongelmia.

1) Vastaukseksi kritiikkiin poliisi ryhtyy jatkossa laatimaan kahta eri listausta. Toinen lista perustuu edelleen domain –nimille, ja siihen sisällytetään varsinaiset lapsipornosivustot. **Tällä listauksella pyritään siihen, että estotoimien avulla voidaan vähentää lapsipornografian levittäjien ansaitsemia rahamääriä.** Toiselle listalle listataan URL-osoitteita, ja sen avulla pyritään täsmäsuodatukseen. Tällöin voidaan vähentää listalle mahdollisesti joutuvia sellaisia sivuja, joilla ei ole lapsipornografiaa.

2) Toinen kritiikin kärki on kohdistunut siihen, että mahdollisesti listalle perusteetta joutuneiden osoitteistojen poistaminen listalta on ollut vaikeaa. Toistaiseksi listaa on päivitetty varsin harvoin. Yhteistyöpalaverissa sovittiin, että poliisi tiivistää huomattavasti päivitystahtia ja lähettää päivitetyn listauksen heti päivityksen tapahduttua operaattoreille. Lisäksi jatkossa poliisilla tulee olemaan järjestelmä, jolla voidaan automaattisesti seurata ajantasaisesti muutoksia estotoimien kohteena olevissa sivustoissa ja sivuilla. Poliisi ja operaattorit tekevät tiivistä yhteistyötä päivityksen automatisoimiseksi kauttaaltaan.

Kansainvälinen yhteistyö lapsipornografian levittämisen ehkäisemiseksi levityismaissa

Yksi kritiikin kärjistä kohdistuu siihen, että lapsipornografian levittämistä ehkäistäisiin parhaiten sulkemalla palvelimet niiden sijaintimaissa. Palaverissa todettiin, että poliisin kansainvälisessä yhteistyössä on käynnissä varsin monia erilaisia hankkeita, joilla pyritään puuttumaan lapsipornografian levittämisen estämiseen. Tällainen on mm. Interpolissa kehitteillä oleva vertailutietokanta. EU-tason toimia on erityisesti vireillä Safer Internet Plus –ohjelmaan liittyen (COSPOL (Comprehensive Operational Planning for the Police) project CIRCAMP (Internet Related Child Abusive Material Project)). **KRP:n edustajat ilmoittivat ryhtyvänsä nykyistä järjestelmällisemmin ilmoittamaan saamansa tiedot lapsipornosivustoista erityisesti sellaisten maiden viranomaisille, joiden voidaan olettaa reagoivan saamaansa ilmoitukseen. Tällaisia ovat erityisesti EU-maat ja Yhdysvallat.**

Kansallinen tiedotustoiminta

Osa kritiikistä on aiheutunut myös siitä, että poliisin toiminnasta asiassa ei ole saatu tarpeeksi tietoa. Pysäytyssivustolla on ollut kohta FAQ (frequently asked questions). Ongelmana on esimerkiksi ollut se, että pysäytyssivustoa ei ole saanut nähtäväkseen muutoin kuin pyrkimällä kielletyille sivustolle. **Sovittiin, että pysäytyssivuston saa jatkossa nähtäväkseen myös poliisin yleisiltä sivuilta, ja FAQ-kohtaa päivitetään siten, että siinä pyritään vastaamaan myös yleisesti julkisuudessa esillä oleviin kysymyksiin ja väitteisiin (mm. kuinka määritellään mitä pidetään lapsipornografiana).**